

I WARSZTATY ARCHEOBOTANICZNE W IGOŁOMI

W dniach 8—10 maja 1990 r. w Igołomi koło Krakowa odbyło się spotkanie robocze osób bezpośrednio zainteresowanych badaniami szczątków roślinnych zachowanych na stanowiskach archeologicznych. Inicjatorami i organizatorami spotkania były prof. K. Wasylikowa z Instytutu Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie i mgr M. Lityńska z Zakładu Archeologii Małopolski IHKM PAN w Krakowie.

Uczestników, jako kierownik Pracowni Archeologicznej w Igołomi i gospodarz obiektu, przywitał prof. Z. Woźniak, a obrady otworzył prof. J. Machnik. W pierwszym dniu czas przeznaczono na referaty wprowadzające. Wygłosili je prof. K. Wasylikowa („Co to jest paleobotanika”) i prof. J. Kruk („Oczekiwania archeologii w stosunku do paleobotaniki”). W pierwszym z nich przedstawiono rys historyczny nauki i rolę szczątków roślinnych przy rekonstrukcji środowiska naturalnego, sposobu odżywiania się, a także jako źródła surowców. J. Kruk podzielił się refleksjami na temat odmienności w podejściu do makroszczątków przez archeologa i paleobotanika i zwrócił uwagę na małą umiejętność ich pozyskiwania przez co liczba tego typu źródeł jest mała w stosunku do liczby badań. W drugim dniu paleobotanicy i archeolodzy przedstawili wyniki analiz przeprowadzonych na różnych stanowiskach archeologicznych. Wstępne wyniki własnych badań palinologicznych i geologicznych na grodzisku kultury łużyckiej w Wicinie zaprezentowała dr I. Okuniewska-Nowaczyk, a mgr D. Nalepka zreferowała wyniki analizy pyłkowej z torfowiska w Łupawie. Mgr J. Bednarczyk przedstawił niezwykle ciekawe obiekty związane z przechowywaniem i przetwórstwem zboża na osadzie kultury przeworskiej w Inowrocławiu, a mgr T. Łaskiewicz omówił wyniki ekspertyz archeobotanicznych z kilku stanowisk z dorzecza górnej Warty z czasów od neolitu po okres nowożytny. Dr W. Gumiński zapoznał uczestników spotkania z profilem torfowiska Dudka w północno-wschodniej Polsce, a mgr J. Wierzbicki zaprezentował próbki materiałów paleobotanicznych z osady kultury pucharów lejkowatych w Poganicach, woj. Słupsk. Ostatni referat w drugim dniu obrad wygłosiła mgr M. Lityńska, omawiając problem datowania szczątków roślinnych; był to jednocześnie pierwszy z serii tematów bardziej ogólnych, które zaplanowano na trzeci, ostatni dzień obrad. Dr K. Tunia, zainspirowany prymitywnym rolnictwem peruwiańskim, podzielił się uwagami na temat pierwotnej uprawy zbóż. Dr R. Kosina omówił problem syntetycznej oceny znalezisk archeobotanicznych. Na zakończenie mgr J. Wierzbicki przedstawił sposób pobierania próbek i ich zabezpieczania na przykładzie materiałów z osady w Poganicach, a wspólnie z mgr. W. Rączkowskim na podstawie własnych doświadczeń poruszyli kwestię współpracy między paleobotanikiem i archeologiem.

Organizatorzy spotkania w programie warsztatów wiele czasu przeznaczyci na dyskusję, której podstawą stały się wygłoszone referaty i komunikaty. Biorąc pod uwagę fakt, że spotkanie to było jednym z pierwszych, które zgromadziło czołowych przedstawicieli polskiej paleobotaniki i liczne grono archeologów, założenie to okazało się bardzo trafne. Świadczy o tym dyskusja, która była spontaniczna i bardzo ożywiona, choć wypowiedzi były zazwyczaj konkretne i rzeczowe. W dużej części dotyczyły metodycznej strony pobierania próbek i problemu ich reprezentatywności. Poruszono kwestię analiz palinologicznych i dendrochronologicznych. Obie strony zgodnie stwierdziły, że często brak jest

koordynacji badań archeologicznych i paleobotanicznych, a wspólne prace powinny być planowane już na etapie określenia ich celu. Wzajemne zainteresowanie, wykazywane przez przedstawicieli obu nauk, pozwala mieć nadzieję, że spotkanie to przybliży realizację tego bardzo słusznego postulatu. Uczestnicy wyrazili wolę kontynuacji tego typu spotkań, a na zakończenie prof. J. Machnik zaprosił uczestników do Igołomi w przyszłym roku.

Jacek Górski

